

53112328: สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

คำสำคัญ: การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม / พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น / พิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก / พิพิธภัณฑสถาน
ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร / การจัดการพิพิธภัณฑสถาน

ปฐมพร สงวนแก้ว: การจัดการพิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
: รศ.สุภาภรณ์ จินตามณีโรจน์. 95 หน้า.

การศึกษาเรื่อง การจัดการพิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก (Management of Bangkok Folk's Museum) นี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นศึกษาความเป็นมาและการจัดการพิพิธภัณฑสถานชาวบางกอกเพื่อเสนอแนวทางการจัดการที่เหมาะสมและยั่งยืน

พิพิธภัณฑสถานชาวบางกอกเริ่มแรกเป็นพิพิธภัณฑสถานเอกชน ตั้งอยู่บนถนนเจริญกรุง 43 ได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2535 โดยอาจารย์วราพร สุรวดี ในพื้นที่และบ้านของอาจารย์ด้วยทุนทรัพย์และบริหารจัดการด้วยใจรัก เสียสละ มีวิสัยทัศน์และมุ่งมั่นสูง นับเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งแรกและแห่งเดียวในกรุงเทพมหานครที่จัดแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชนชั้นกลางหรือคหบดีของชาวบางกอกย่านบางรัก และเรียกชื่อพิพิธภัณฑสถานนี้ว่า “พิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก” ต่อมาใน พ.ศ. 2546 อาจารย์วราพร ได้มอบโอนพิพิธภัณฑสถานนี้ทั้งที่ดินและอาคารต่างๆ ให้แก่กรุงเทพมหานคร โดยที่ทางกรุงเทพมหานครยังคงอนุญาตให้อาจารย์พักอาศัยอยู่ต่อไปและมีการเรียกชื่อพิพิธภัณฑสถานใหม่ว่า “พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตบางรัก” เนื่องจากเป็นการเข้าสู่โครงการพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานครที่กำลังจัดทำในหลายเขตขณะนั้น แต่โดยทั่วไปแล้วยังนิยมเรียกพิพิธภัณฑสถานนี้ว่า “พิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก” เช่นเดิม เมื่อกรุงเทพมหานครได้รับโอนพิพิธภัณฑสถานแล้ว ได้ดำเนินการจัดทำนิตยสารเกี่ยวกับความเป็นมาและพัฒนาการย่านบางรักเพิ่มขึ้นด้วย

จากการศึกษาพบว่า ภายใต้การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานชาวบางกอกของกรุงเทพมหานครส่งผลดีทำให้พิพิธภัณฑสถานชาวบางกอกได้รับงบประมาณสนับสนุนด้านการจ้างบุคลากรและค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค และมีงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ดีและสำคัญต่อการพัฒนาพิพิธภัณฑสถาน แต่ต่อมาได้ถูกตัดงบประมาณในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ในขณะเดียวกันก็มีปัญหาหลายประการทั้งทางด้านการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรม การดูแลรักษาความสะอาด และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก อันเกิดจากสาเหตุหลักคือ การบริหารงาน การเบิกจ่ายงบประมาณตามระบบราชการและที่สำคัญสำนักงานเขตบางรักยังไม่ตระหนักและเข้าใจถึงงานพิพิธภัณฑสถานเท่าที่ควรเนื่องจากภารกิจของเขตบางรักที่มีมากมาย ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงควรมีการจัดตั้งเป็นหน่วยงานบริหารจัดการร่วมกันเพื่อกำหนดแผนพัฒนา ระยะเวลาดำเนินงานพิพิธภัณฑสถานอย่างมีเป้าหมายและชัดเจน ควรพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรของกรุงเทพมหานครที่จะมาดูแลงานพิพิธภัณฑสถานนี้ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ต้องสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายระหว่างพิพิธภัณฑสถานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมมือกัน อันจะช่วยนำพาพิพิธภัณฑสถานชาวบางกอกแห่งนี้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของสังคมต่อไปอย่างยั่งยืน

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ลายมือชื่อนักศึกษา..... ปีการศึกษา 2557
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

53112328: MAJOR: CULTURAL RESOURCE MANAGEMENT

KEYWORDS: CULTURAL RESOURCE MANAGEMENT / LOCAL MUSEUM / BANGKOK FOLK'S MUSEUM / BANGKOK LOCAL MUSEUM / MUSEUM MANAGEMENT

PATHOMPORN SANGUANKEO: MANAGEMENT OF BANGKOK FOLK'S MUSEUM.

ADVISOR: ASSOC. PROF. SUPAPHORN JINDAMANEE ROJANA. 95 pp.

This study on Management of Bangkok Folk's Museum was qualitative research. It aimed to study the background and management of Bangkok Folk's Museum to propose the approaches to suitable and sustainable management.

Bangkok Folk's Museum located at Charoen Krung Road, Soi 43 initially was a private museum and established in 1992 by Ms. Waraporn Surawadee. Bangkok Folk's Museum was established in the area of her house by her funds and fond, sacrificial and ambitious management. Bangkok Folk's Museum is the first and only one museum in Bangkok that reflects the lifestyle of the middle class or wealthy residents of Bang Rak district in Bangkok. This museum was called "Bangkok Folk's Museum". Later in 2003, Ms. Waraporn transferred her museum, land and buildings to Bangkok. The Bangkok Metropolitan Administration allowed her to continue staying here. Its name was changed to "BMA local museum of "Bang Rak" district". This new name reflects the establishment of project of local museums in various districts in Bangkok. But generally, people know it as "Bangkok Folk's Museum". After the museum was transferred to Bangkok Metropolitan Administration, the exhibition on the history and development of Bang Rak district has been promoted.

The results of this study showed that the management of Bangkok Folk's Museum leads to the budget support in terms of staffing, utilities cost, and activities that are important to the museum development. Meanwhile, there are many problems in terms of management, activities, cleanliness, and souvenir sales. The main causes of problems are ineffective management, and bureaucratic budget management. More importantly, Bang Rak District Office lacks understanding and awareness of effective museum management due to its own plentiful missions and tasks. Thus, to achieve maximum benefit, an agency should be established for managing the museum, determining development plan, implementing the plan as target. Moreover, the knowledge and understanding of Bangkok Metropolitan Administration's personnel should be developed and promoted to manage the museum, collaborate with network of museums in order to exchange knowledge and cooperation, which sustainably develop Bangkok Folk's Museum as the learning resource for the society.

Program of Cultural Resource Management

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic year 2014

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ สุภาภรณ์ จินตามณีโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้แนวคิด ให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะแนวทาง รวมทั้งให้กำลังใจเสมอมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณศาสตราจารย์พิสิฐ เจริญวงศ์ รองศาสตราจารย์สุรพล นาถะพินธุกรรมกรตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นในการปรับปรุงงานวิจัย เพื่อให้มีความสมบูรณ์ขึ้น รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้และให้ความเมตตาต่อผู้ศึกษาเสมอมา

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลสำคัญที่สุดที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดขึ้นและสำเร็จลงได้ คือ รองศาสตราจารย์วราพร สุรวดี ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก ที่ได้เสียสละเวลาให้ข้อมูลอันมีค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษารเรียนรู้ของคนรุ่นหลัง ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากองค์ความรู้ที่อาจารย์วราพรได้มอบไว้ให้แล้ว อาจารย์ยังได้มอบแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ได้เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่ได้หวังผลตอบแทนใดๆ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครปฏิบัติงานพิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก คุณศศิวิมล เพชรรัตน์ และคณะอีก 5 ท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือยินดีให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ขอบคุณ น้องต้อ พุฒิปัญญา เรืองสม ที่คอยช่วยเหลือ ผู้ศึกษาขอขอบคุณจากใจ

ที่จะขาดเสียไม่ได้ คือ คณะบุคคลที่ร่วมทุกข์ร่วมสุข ให้กำลังใจและความร่วมมือช่วยเหลือกันตลอดมา คือ เพื่อนชาว CRM 3 ได้แก่ เจียบ นกยูง อิบ พี่ต้อ พี่ชัย พี่แฉ่ว ธานัท บี มั่นแกว แสค ต้น ขออภัยที่ไม่อาจเขียนชื่อได้หมดเพราะมีเพื่อน CRM 3 มากถึง 31 ท่าน ผู้ศึกษาระลึกถึงทุกท่านเสมอ

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รัก ที่เข้าใจและให้กำลังใจตลอดมาทำให้ผู้ศึกษา มีความมั่นใจว่ามีครอบครัวอยู่เคียงข้างกันเสมอ